

2. Ово рјешење је коначно у управном поступку и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Агенција за поштански саобраћај Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција) издала је друштву "АКС" д.о.о. Зворник, Каракај 54Б - 75400 Зворник лиценцу за обављање курирских услуга број 01-03-2-29-1-УП-2-9/18 од 22.05.2018. године на период од четири године.

Поштански оператер "АКС" д.о.о. Зворник је прије истека рока на који је лиценца издата, Агенцији 11.06.2020. поднио захтјев за укидање лиценце и у захтјеву навео да курирске услуге не обавља од 20.05.2020.

Разматрајући поднијети захтјев и доводећи га у везу са Правилником о издавању лиценци за обављање поштанских услуга ("Службени гласник БиХ", број 84/19) (у даљем тексту: Правилник), Агенција је одлучила на начин наведен у диспозитиву из следећих разлога.

Основ и поступак издавања лиценце регулисан је Правилником, донијетим на основу члана 10. став (5) тачка б) Закона о поштама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 33/05).

Чланом 24. Правилника прописани су случајеви престанка важења лиценце. Став (2) истог члана прописује да корисник лиценце може да престане обављати лиценцирану дјелатност и прије истека рока на који је лиценца издата, а став (3) истог члана прописује да је корисник у том случају дужан обавјестити Агенцију најмање 30 дана прије престанка рада те измирити све преузете обавезе према корисницима поштанских услуга и другим лицима.

С обзиром да је поштански оператер захтјев доставио 11.06.2020. године примјеном наведене одредбе, мјеродавне у конкретном случају, Агенција је као датум укидања лиценце утврдила 11.07.2020., односно није могла уважити захтјев поштанског оператера у дијелу да је курирске услуге престао обављати са 20.05.2020., јер због интереса и заштите корисника поштанских услуга, Правилник не познаје ретроактивну одјаву лиценце за обављање поштанских услуга.

Такођер, за рјешавање предметног захтјева од занчаја је напоменути да се приликом издавања рјешења - лиценце за обављање курирских услуга као саставни дио лиценце издају и Услови за обављање курирских услуга којим су ближе одређени услови којих се корисник лиценце мора придржавати, а који су прописани Правилником.

Наконведеног поступка и обраде самог захтјева Агенција је исти утврдила основаним, с обзиром да власник лиценце има право, под прописаним условима, у било којем тренутку одјавити кориштење лиценце и одлучила на начин наведен у диспозитиву рјешења.

У складу са чланом 8. став (1) Статута Агенције за поштански саобраћај Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 92/07), рјешење ће бити објављено у Службеном гласнику Босне и Херцеговине.

Поука о правном лијеку

Против овога рјешења није допуштена жалба, али незадовољна страна може покренути управни спор тужбом код Суда Босне и Херцеговине, у року од 60 дана од дана пријема рјешења.

Број 01-02-1-29-1-УП1-31-6/20
17. јуна 2020. године

Председавајући
Савјета Агенције
Др sc **Нино Ђорђић**, с. р.

DIREKCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO BOSNE I HERCEGOVINE

460

Na osnovu člana 16. i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 14. stav (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18), vršitelj dužnosti generalnog direktora Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK O USPOSTAVLJANJU OKVIRA ZA STVARANJE JEDINSTVENOG EVROPSKOG NEBA

Član 1.

(Predmet i cilj)

- (1) Predmet ovog pravilnika je uspostavljanje usklađenog regulatornog okvira za stvaranje jedinstvenog evropskog neba.
- (2) Cilj inicijative za jedinstveno evropsko nebo je da unaprijedi postojeće standarde sigurnosti zračnog prometa, doprinese održivom razvoju sistema zračnog transporta i poboljša sveukupan učinak u upravljanju zračnim prometom (ATM) i u uslugama u zračnoj plovidbi (ANS) za opći zračni promet u Evropi, u namjeri da se ispune zahtjevi svih korisnika zračnog prostora. Jedinstveno evropsko nebo obuhvata jedinstvenu pan-evropsku mrežu ruta, upravljanje mrežom i sisteme upravljanja zračnim prometom koji se zasnivaju samo na sigurnosti, efikasnosti i tehničkim mogućnostima, u korist svih korisnika zračnog prostora. U postizanju ovog cilja, ovim pravilnikom uspostavlja se usklađen zakonodavni okvir za stvaranje jedinstvenog evropskog neba.

Član 2.

(Definicije i pojmovi)

- (1) Za potrebe ovog pravilnika primjenjuju se sljedeće definicije i pojmovi:
  - a) **Usluga kontrole zračnog prometa** (Air Traffic Control Service - ATC): označava usluge koje se pružaju u svrhu:
    - a) sprječavanja sudara:
      - 1) između zrakoplova i
      - 2) na manevarskim površinama između zrakoplova i prepreka; i
    - b) ubrzavanja i održavanja redovnog protoka zračnog prometa;
  - b) **Aerodromska kontrola zračnog prometa** (Aerodrome Control Service): označava pružanje usluga kontrole zračnog prometa za aerodromski promet;
  - c) **Usluga zrakoplovnog informisanja** (Aeronautical Information Service): označava službu uspostavljenu unutar definisane oblasti pokrivanja odgovornu za pružanje informacija u zračnoj plovidbi i podataka neophodnih za sigurnu, redovnu i efikasnu zračnu plovidbu;
  - d) **Usluge u zračnoj plovidbi** (Air Navigation Services): označava usluge u zračnom prometu, usluge komunikacije, navigacije i nadzora, meteorološke usluge u zračnoj plovidbi i usluge zrakoplovnog informisanja;
  - e) **Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi** (Air Navigation Service Providers): označava bilo koje pravno ili fizičko lice koje pruža usluge u zračnoj plovidbi za opći zračni promet;

- f) **Blok zračnog prostora** (Airspace Block): označava zračni prostor definisanih dimenzija, u prostoru i vremenu, unutar kojeg se pružaju usluge u zračnoj plovidbi;
- g) **Upravljanje zračnim prostorom** (Airspace Management): označava funkciju planiranja sa primarnim ciljem maksimalnog korištenja raspoloživog zračnog prostora putem dinamičke podjele vremena, a povremeno, i segregaciju zračnog prostora između različitih kategorija korisnika zračnog prostora na osnovu kratkoročnih potreba;
- h) **Korisnici zračnog prostora** (Airspace Users): označava operatore zrakoplova koji lete u općem zračnom prometu;
- i) **Upravljanje protokom zračnog prometa** (Air Traffic Flow Management): označava funkciju uspostavljenju s ciljem da se doprinese sigurnom, urednom i ekspeditivnom protoku zračnog prometa, obezbjeđujući da je kapacitet usluga kontrole zračnog prometa maksimalno iskorišten i da je obim prometa kompatibilan sa kapacitetima koje su objavili odgovarajući pružatelji usluga u zračnom prometu;
- j) **Upravljanje zračnim prometom** (Air Traffic Management - ATM): označava skup funkcija u zraku i na zemlji (usluge u zračnom prometu, upravljanje zračnim prostorom i upravljanje protokom zračnog prometa) koje su potrebne kako bi se omogućilo sigurno i efikasno kretanje zrakoplova tokom svih faza leta;
- k) **Usluge u zračnom prometu** (Air Traffic Services - ATS): označava usluge informisanja u letu, usluge uzbunjivanja, savjetodavne usluge i usluge kontrole zračnog prometa (oblasne kontrole zračnog prometa, prilazne kontrole zračnog prometa ili aerodromske kontrole zračnog prometa);
- l) **Oblasna kontrola zračnog prometa** (Area Control Service): označava uslugu kontrole zračnog prometa uspostavljenju za kontrolisane letove u kontrolisanoj oblasti;
- m) **Prilazna kontrola zračnog prometa** (Approach Control Service): označava uslugu kontrole zračnog prometa za dolazne i odlazne kontrolisane letove;
- n) **ATM glavni plan** (ATM Master Plan): označava polaznu tačku za uspostavljanje Zajedničkog preduzeća za razvijanje nove generacije evropskog sistema upravljanja zračnim prometom (SESAR);
- o) **Paket usluga** (bundle of services): označava dvije ili više usluga u zračnoj plovidbi;
- p) **Certifikat** (Certificate): označava dokument koji izdaje BHDCA u bilo kom obliku, usklađen sa pravnim sistemom Bosne i Hercegovine, kojim se potvrđuje da pružatelj usluga u zračnoj plovidbi ispunjava zahtjeve za pružanje određene usluge;
- r) **Usluge komunikacije** (Communication Services): označavaju zrakoplovne fiksne i mobilne usluge koje omogućavaju komunikaciju zemlja-zemlja, zrak-zemlja i zrak-zrak za potrebe usluga kontrole zračnog prometa;
- s) **Evropska mreža za upravljanje zračnim prometom** (European ATM Network - EATMN): označava skup sistema kojima se omogućuje pružanje usluga u zračnoj plovidbi u evropskoj zajedničkoj zrakoplovnoj oblasti, uključujući interfejs na granicama sa trećim državama. Skup sistema čine:
- 1) Sistemi i procedure za upravljanje zračnim prostorom,
  - 2) Sistemi i procedure za upravljanje tokom zračnog prometa,
  - 3) Sistemi i procedure za usluge zračnog prometa, posebno sistemi za obradu podataka o letu, sistemi za obradu podataka nadzora i sistemi međusklopa čovjek-mašina,
  - 4) Komunikacioni sistemi i procedure za zemlja-zemlja, zrak-zemlja i zrak-zrak komunikacije,
  - 5) Navigacioni sistemi i procedure,
  - 6) Sistemi i procedure nadzora,
  - 7) Sistemi i procedure za usluge zrakoplovnog informisanja,
  - 8) Sistemi i procedure za upotrebu meteoroloških informacija;
- t) **Koncept operacija** (Concept of Operation): označava kriterije za operativnu upotrebu EATMN-a ili nekog njegovog dijela;
- u) **Sastavni dijelovi** (constituents): označavaju materijalna sredstva za rad, kao što je hardver, i nematerijalna sredstva, kao što je softver, od kojih zavisi interoperabilnost EATMN-a;
- v) **Evropska organizacija za sigurnost zračne plovidbe** (EUROCONTROL): osnovana Međunarodnom konvencijom o saradnji u oblasti zračne plovidbe od 13. decembra 1960;
- z) **Fleksibilna upotreba zračnog prostora** (Flexible Use of Airspace): označava princip upravljanja zračnim prostorom koji se primjenjuje u oblasti Evropske konferencije civilnog zrakoplovstva na osnovu "Priručnika o upravljanju zračnim prostorom za primjenu principa fleksibilne upotrebe zračnog prostora" koji je izdao EUROCONTROL;
- aa) **Oblast informisanja u letu** (Flight Information Region - FIR): oni dijelovi zračnog prostora u kojima se pružaju usluge letnih informacija i usluge uzbunjivanja;
- bb) **Usluge informisanja u letu** (Flight Information Service): Usluge koje se pružaju u svrhu davanja savjeta i informacija korisnih za sigurno i efikasno odvijanje zračnog prometa;
- cc) **Usluge uzbunjivanja** (Alerting Service): Usluge koje se obavljaju u cilju izvještavanja nadležnih organizacija, a tiču se zrakoplova kome je potrebna pomoć traganja i spasavanja i pomoć takvim organizacijama u akcijama traganja i spasavanja;
- dd) **Nivo leta** (Flight Level): označava površinu stalnog atmosferskog pritiska određenu u odnosu na specifičnu vrijednost pritiska od 1013,2 hPa, koja je od drugih takvih površina razdvojena određenim intervalima pritiska;
- ee) **Funkcionalni blok zračnog prostora** (Functional Airspace Block): označava blok zračnog prostora zasnovan na operativnim zahtjevima i uspostavljen bez obzira na državne granice, u kojem je pružanje usluga u zračnoj plovidbi i funkcija u vezi sa njima zasnovano na efikasnosti i optimizaciji, s ciljem da se u svakom funkcionalnom bloku zračnog prostora uvede poboljšana saradnja između pružatelja usluga zračne plovidbe ili, prema potrebi, integrisani pružatelj usluga;
- ff) **Opći zračni promet** (General Air Traffic): označava sve operacije civilnih zrakoplova, kao i

- sve operacije državnih zrakoplova (uključujući zrakoplove vojske, carine i policije) kada se ovakve operacije izvršavaju u skladu sa postupcima koje je propisao ICAO;
- gg) **Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo** (International Civil Aviation Organisation - ICAO): uspostavljena Čikaškom konvencijom o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz 1944. godine;
- hh) **Interoperabilnost** (Interoperability): označava skup funkcionalnih, tehničkih i operativnih karakteristika koje zahtijeva sistem i sastavni dijelovi EATMN-a i procedure za njegovo funkcionisanje, kako bi se omogućilo njihovo sigurno, cjelovito i efikasno funkcionisanje. Interoperabilnost se postiže usaglašavanjem sistema i sastavnih dijelova sa osnovnim zahtjevima;
- ii) **Meteorološke usluge u zračnoj plovidbi** (Meteorological Services - MET): Usluge davanja informacija zrakoplovima o meteorološkim prognozama, izvještajima i osmatranjima, kao i svih drugih meteoroloških informacija i podataka za potrebe zračne plovidbe;
- jj) **Usluge navigacije** (Navigation Services): označavaju sredstva i usluge kojima se zrakoplovu obezbjeđuju informacije o poziciji i trenutku u vremenu;
- kk) **Operativni podaci** (Operational Data): označavaju informacije u vezi svih faza leta koje su neophodne pružateljima usluga u zračnoj plovidbi, korisnicima zračnog prostora, operatorima aerodroma i ostalim učesnicima za donošenje operativnih odluka;
- ll) **Postupak** (Procedure): označava standardnu metodu bilo za tehničku ili operativnu upotrebu sistema, u sklopu dogovorenih i odobrenih principa rada koji zahtijevaju jednoobrazno provođenje u cjelokupnom EATMN-u;
- mm) **Puštanje u rad** (putting into service): označava prvu operativnu upotrebu nakon početne instalacije ili nakon nadogradnje sistema;
- nn) **Mreža ruta** (Route Network): označava mrežu određenih ruta za usmjeravanje protoka općeg zračnog prometa potrebnih za pružanje usluga kontrole zračnog prometa;
- oo) **Ruta** (Routing): označava odabranu rutu kojom zrakoplov leti tokom svog leta;
- pp) **Nesmetane operacije** (Seamless Operation): označava rad EATMN-a na takav način da iz perspektive korisnika on funkcioniše kao jedna cjelina;
- rr) **Usluge nadzora** (Surveillance Services): označavaju sredstva i usluge koji se koriste za utvrđivanje položaja zrakoplova kako bi se omogućilo njihovo sigurno razdvajanje;
- ss) **Sistem** (System): označava skup sastavnih dijelova na zrakoplovu i na zemlji, kao i satelitsku opremu, koji obezbjeđuje podršku uslugama u zračnoj plovidbi za sve faze leta;
- tt) **Nadogradnja** (Upgrade): označava svaku modifikaciju koja mijenja operativne karakteristike sistema;
- uu) **Prekogranične usluge** (Cross-border Services): označavaju svaku situaciju kada usluge u zračnoj plovidbi u jednoj državi ECAA područja pruža pružatelj usluga certifikovan u drugoj državi ECAA područja;
- vv) **ECAA sporazum** (Multilateral Agreement on the Establishment of a European Common Aviation Area - ECAA): Multilateralni sporazum između Evropske zajednice i njenih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih naroda na Kosovu (u skladu sa rezolucijom Vijeća sigurnosti UN 1244 od 10. juna 1999. godine) o uspostavljanju zajedničkog evropskog zračnog prometa ("Službeni glasnik BiH", broj 2/07);
- zz) **Država ECAA područja**: država članica Multilateralnog sporazuma između Evropske zajednice i njenih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih naroda na Kosovu (u skladu sa rezolucijom Vijeća sigurnosti UN 1244 od 10. juna 1999. godine) o uspostavljanju zajedničkog evropskog zračnog područja ("Službeni glasnik BiH", broj 2/07);
- aaa) **Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine - BHDCA** (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation - BHDCA): Nadležna zrakoplovna vlast Bosne i Hercegovine (National Aviation Authority) / Državni nadzorni organ Bosne i Hercegovine (National Supervisory Authority);
- (2) Nezavisno od stava (1) ovog člana, određeni termini, za potrebe ovog pravilnika, tumače se u skladu sa tačkama 2. i 3. Aneksa II ECAA sporazuma:
- a) Zajednica znači evropska zajednička zrakoplovna oblast,
- b) Pravo Zajednice, pravni propisi Zajednice, dokumenti Zajednice i EZ ugovor znače ECAA sporazum,
- c) Aerodrom Zajednice znači aerodrome koji se nalazi u evropskoj zajedničkoj zrakoplovnoj oblasti,
- d) Službeni glasnik Evropskih zajednica ili Službeni glasnik Evropske unije znači službeni glasnik ugovornih strana,
- e) Zrakoplovni prijevoznik zajednice znači ECAA zrakoplovni prijevoznik,
- f) Država/e članice označava zemlje članice EZ i ECAA partnere.

Član 3.

(Područje primjene)

- (1) Primjena ovog pravilnika ne dovodi u pitanje suverenitet Bosne i Hercegovine nad njenim zračnim prostorom niti zahtjeve Bosne i Hercegovine u vezi sa javnim redom, javnom sigurnošću i pitanjima odbrane navedenih u članu 6. ovog pravilnika. Ovaj pravilnik ne odnosi se na vojne operacije i obuku.
- (2) Primjena ovog pravilnika ne dovodi u pitanje prava i obaveze Bosne i Hercegovine proistekle iz Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz 1944. godine (Čikaška konvencija). U tom smislu, dodatni cilj ovog pravilnika je da, u oblasti svoje primjene, pomogne Bosni i Hercegovini u ispunjavanju njenih obaveza prema Čikaškoj konvenciji, obezbjeđujući osnovu za zajedničko tumačenje i jednoobrazno provođenje njenih odredbi, obezbjeđujući da su ove odredbe na odgovarajući način

uzete u obzir u ovom pravilniku i u pravilima propisanim za njegovo provođenje.

Član 4.

(Nadležnosti BHDCA)

- (1) U smislu provođenja ovoga pravilnika nadležna je Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BHDCA) u okviru nadležnosti koje ima na osnovu Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine i propisima donesenim na osnovu tog zakona.
- (2) U skladu sa članom 5. Zakona o zrakoplovstvu, razdvojene su nadležnosti i funkcije između BHDCA i pružatelja usluga u zračnoj plovidbi Bosne i Hercegovine.
- (3) BHDCA izvršava obaveze iz svoje nadležnosti nepristrasno, nezavisno i transparentno. Ovo se postiže primjenom odgovarajućih upravnih i nadzornih mehanizama, uključujući takođe i njihovu primjenu u okviru organa uprave Bosne i Hercegovine. Međutim, ovime se BHDCA ne sprječava u izvršavanju svojih zadataka u okviru pravila organizacije BHDCA ili bilo kojeg drugog organa uprave Bosne i Hercegovine.
- (4) Zakonom o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine definisani su organizacija i izvori finansiranja BHDCA s ciljem efikasnog i blagovremenog izvršavanja zadataka koji su dodijeljeni BHDCA ovim pravilnikom.
- (5) BHDCA obavještava Zajednički komitet o nazivu i adresi državnog nadležnog organa, kao i o izmjenama tih podataka, te o preduzetim mjerama kako bi se obezbijedila usklađenost sa stavovima (2), (3) i (4) ovog člana.

Član 5.

(Konsultacije sa zainteresiranim stranama)

U skladu sa članom 14. stav (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine, prije donošenja propisa, BHDCA provodi konsultacije sa zainteresiranim stranama s ciljem provođenja jedinstvenog evropskog neba.

Zainteresirane strane mogu da čine:

- a) pružatelji usluga u zračnoj plovidbi,
- b) operatori aerodroma,
- c) odgovarajući korisnici zračnog prostora ili odgovarajuće grupe koje predstavljaju korisnike zračnog prostora,
- d) vojni organi,
- e) proizvođači i
- f) predstavnička tijela stručnog osoblja.

Član 6.

(Zaštitne mjere)

Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine, Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, BHDCA i drugi nadležni organi uprave u sistemu civilnog zrakoplovstva u Bosni i Hercegovini, bez obzira na odredbe ovog pravilnika, mogu primijeniti mjere, u onom obimu u kojem je to neophodno, da zaštite ključne sigurnosne interese ili interese odbrambene politike. Takve mjere su posebno one koje su neophodne:

- a) za nadzor zračnog prostora koji je u nadležnosti Bosne i Hercegovine u skladu sa sporazumima ICAO-a o regionalnoj zračnoj plovidbi, uključujući sposobnost otkrivanja, identifikacije i procjene svih zrakoplova koji koriste taj zračni prostor, kako bi se sačuvala sigurnost letova, te za preuzimanje radnji da se obezbijedi zrakoplovna sigurnost i odbrambene potrebe;
- b) u slučaju ozbiljnih unutrašnjih nereda koji utiču na očuvanje zakona i reda;

- c) u slučaju rata ili ozbiljnih međunarodnih tenzija koje predstavljaju prijetnju ratom;
- d) za ispunjavanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine u vezi sa očuvanjem mira i međunarodne zrakoplovne sigurnosti;
- e) za provođenje vojnih operacija i obuke, uključujući neophodnost eventualnih vojnih vježbi.

Član 7.

(Saradnja sa Evropskom agencijom za sigurnost u zrakoplovstvu)

Pri provođenju ovog pravilnika, BHDCA u skladu sa svojim nadležnostima i zaključenim radnim aranžmanima u oblasti sigurnosti zračne plovidbe, saraduje sa Evropskom agencijom za sigurnost u zrakoplovstvu (EASA) kako bi se obezbijedilo da svi sigurnosni aspekti budu pravilno zastupljeni.

Član 8.

(Usklađivanje)

Ovim pravilnikom preuzimaju se odredbe Uredbe (EZ) br. 549/2004 Evropskog parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog evropskog neba (Okvirna uredba) i odredbe Uredbe (EZ) br. 1070/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 21. oktobra 2009. godine o izmjeni uredbi (EZ) br. 549/2004, (EZ) br. 550/2004, (EZ) br. 551/2004 i (EZ) br. 552/2004 kako bi se unaprijedila efikasnost i održivosti evropskog zrakoplovnog sistema.

Član 9.

(Neprimjenjive odredbe)

- (1) Neprimjenjive odredbe iz Uredbe (EZ) br. 549/2004 Evropskog parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog evropskog neba (Okvirna uredba) i odredbe iz Uredbe (EZ) br. 1070/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 21. oktobra 2009. godine o izmjeni uredbi (EZ) br. 549/2004, (EZ) br. 550/2004, (EZ) br. 551/2004 i (EZ) br. 552/2004 kako bi se unaprijedila efikasnost i održivost evropskog zrakoplovnog sistema i neprimjenjive odredbe iz Aneksa I ESAA sporazuma navedene su u Aneksu I ovog pravilnika.
- (2) Odredbe iz stava (1) ovog člana primjenjuju se nakon završetka prvog prijelaznog perioda dok Bosna i Hercegovina ne ispuni sve uvjete određene u članu 2. stav (1) Protokola II ECAA sporazuma.

Član 10.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik kojim se uspostavlja okvir za stvaranje jedinstvenog evropskog neba ("Službeni glasnik BiH", broj 45/10 od 01.06.2010. godine).

Član 11.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-371-5/20
24. juna 2020. godine
Banja Luka

V.d. generalnog direktora
Čedomir Sušnjar, s. r.

ANEKS I NEPRIMJENJIVE ODREDBE

Član 1.

(Cilj i područje primjene)

- (4) Smatra se da primjena ove uredbe na aerodrom Gibraltar ne dovodi u pitanje odgovarajuće pravne pozicije

Kraljevine Španije i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske u pogledu spora oko suvereniteta nad teritorijom na kojoj se nalazi taj aerodrom.

Član 3.

(Područja djelovanja Zajednice)

- (1) Ovom uredbom uspostavlja se usklađen regulatorni okvir za stvaranje jedinstvenog evropskog neba, zajedno sa:
  - a) Uredbom (EZ) br. 551/2004 Evropskog parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. godine o organizaciji i upotrebi zračnog prostora u jedinstvenom evropskom nebu (Uredba o zračnom prostoru),
  - b) Uredbom (EZ) br. 550/2004 Evropskog parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. godine o pružanju usluga zračne plovidbe u jedinstvenom evropskom nebu (Uredba o pružanju usluga),
  - c) Uredbom (EZ) br. 552/2004 Evropskog parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. godine o interoperabilnosti Evropske mreže za upravljanje zračnim prometom (Uredba o interoperabilnosti), i provedbenim pravilima koje je usvojila Komisija na osnovu ove uredbe i gore navedenih uredbi.
- (2) Mjere iz stava (1) primjenjuju se u skladu sa odredbama ove uredbe.

Član 5.

(Način rada Komiteta)

- (1) Komisiji pomaže Komitet za jedinstveno evropsko nebo (u daljem tekstu: Komitet), sastavljen od po dva predstavnika svake države članice i kojim predsjedava predstavnik Komisije. Komitet obezbjeđuje adekvatno razmatranje interesa svih kategorija korisnika.
- (2) Kod pozivanja na ovaj stav primjenjuju se članovi 3. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe člana 8. Odluke.
- (3) Kod pozivanja na ovaj stav primjenjuju se članovi 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe člana 8. Odluke.
Period iz člana 5. stav (6) Odluke 1999/468/EZ određuje se na jedan mjesec.
- (4) Kod pozivanja na ovaj stav primjenjuje se član 5a. stav (1) do (4) i član 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe člana 8. Odluke.
- (5) Kod pozivanja na ovaj stav, primjenjuju se član 5a. stavovi (1), (2), (4), (6) i član 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe člana 8. Odluke.

Član 6.

(Savjetodavno tijelo predstavnika industrije)

Ne dovodeći u pitanje ulogu Komiteta i EUROCONTROL-a, Komisija uspostavlja "Savjetodavno tijelo predstavnika industrije" koje obuhvata pružatelje usluga u zračnoj plovidbi, udruženja korisnika zračnog prostora, operatore aerodroma, proizvođače i predstavnika tijela stručnog osoblja.

Uloga ovog tijela je da samo savjetuje Komisiju o provođenju jedinstvenog evropskog neba.

Član 7.

(Odnosi s evropskim trećim zemljama)

Zajednica i njene države članice streme ka i podržavaju proširenje jedinstvenog evropskog neba na države koje nisu članice Evropske unije. S tim ciljem, one nastoje proširiti primjenu ove uredbe i mjera iz člana 3. na te zemlje, bilo u okviru sporazuma sklopljenih sa susjednim trećim zemljama ili u okviru sporazuma o funkcionalnim blokovima zračnog prostora.

Član 8.

(Provedbena pravila)

- (1) Za izradu provedbenih pravila Komisija može ovlastiti EUROCONTROL ili, prema potrebi, neko drugo tijelo, utvrđujući zadatke koji treba da se obave i raspored aktivnosti, uzimajući u obzir vremenske rokove utvrđene u ovoj uredbi. Komisija postupa u skladu sa savjetodavnim postupkom iz člana 5. stav (2) ove uredbe.
- (2) Kada Komisija namjerava da izda ovlaštenje, u skladu sa stavom (1) ovog člana, nastojeće da na najbolji način iskoristi postojeće aranžmane za uključivanje i konsultaciju svih zainteresiranih strana, gdje takvi aranžmani odgovaraju praksi koju Komisija ima u pogledu transparentnosti i postupaka za konsultacije i koji nisu u suprotnosti sa njenim institucionalnim obavezama.

Član 9.

(Kaznene mjere)

Kaznene mjere koje utvrde države članice za kršenje ove uredbe i mjera iz člana 3, posebno od strane korisnika zračnog prostora i pružatelja usluga, djelotvorne su, srazmjerne i odvrćajućeg karaktera.

Član 10.

(Konsultacije sa zainteresiranim stranama)

- (2) Komisija uspostavlja mehanizam konsultacija na nivou Zajednice. Poseban Komitet sektorskog dijaloga, uspostavljen prema Odluci 98/500/EZ, uključuje se u konsultacije.
- (3) Konsultacije sa zainteresiranom javnošću naročito obuhvataju razvoj i uvođenje novih koncepata i tehnologija u Evropskoj mreži za upravljanje zračnim prometom (EATMN).

Član 11.

(Program učinka)

- (1) S ciljem poboljšanja učinka u pružanju usluga u zračnoj plovidbi i mrežnih funkcija u jedinstvenom evropskom nebu, uspostavlja se Program učinka za usluge u zračnoj plovidbi i mrežne funkcije. Program obuhvata:
  - a) ciljeve učinka na nivou Zajednice za ključne oblasti učinka iz sigurnosti, životne sredine, kapaciteta i ekonomičnosti;
  - b) državne planove ili planove za funkcionalne blokove zračnog prostora, uključujući ciljeve učinka, koji su usklađeni sa ciljevima učinka na nivou Zajednice i
  - c) periodične preglede, monitoring i mjerenja napretka u pogledu učinka za usluge u zračnoj plovidbi i mrežnim funkcijama.
- (2) U skladu sa regulatornim postupkom iz člana 5. stav (3), Komisija može da imenuje EUROCONTROL ili neko drugo nepristrasno i stručno tijelo da postupa kao "Tijelo za procjenu učinka". Uloga Tijela za procjenu učinka je da pomaže Komisiji, u saradnji sa državnim nadzornim organima, i državnim nadzornim organima, na zahtjev, prilikom provođenja Programa učinka iz stava (1) ovog člana. Komisija obezbjeđuje da Tijelo za procjenu učinka postupa nezavisno prilikom izvršavanja svojih poslova koje mu je povjerila Komisija.
  - (3)a) Ciljeve učinka na nivou Zajednice za mrežu upravljanja zračnim prometom usvaja Komisija, u skladu sa regulatornim postupkom iz člana 5. stav (3), nakon što uzme u obzir odgovarajuće podatke koje dostavljaju državni nadzorni organi, na državnom nivou ili na nivou funkcionalnih blokova zračnog prostora.
  - b) Državne planove ili planove funkcionalnog bloka zračnog prostora iz stava (1) tačka b) izrađuju

- državni nadzorni organi, a usvaja(ju) ih država članica(e). Ovi planovi obuhvataju obavezujuće državne ciljeve ili ciljeve na nivou funkcionalnih blokova zračnog prostora i odgovarajući program podsticaja koji je usvojila država članica(e). Izrada planova predmet je konsultacija sa pružateljima usluga u zračnoj plovidbi, predstavnicima korisnika zračnog prostora i, ukoliko je to odgovarajuće, operatorima aerodroma i koordinatorima aerodroma.
- c) Usklađenost državnih ili ciljeva funkcionalnog bloka zračnog prostora sa ciljevima učinka na nivou Zajednice procjenjuje Komisija koja koristi kriterije za procjenu iz stava (6) tačka d) ove uredbe. U slučaju da Komisija utvrdi da jedan ili više državnih ili ciljeva funkcionalnog bloka zračnog prostora ne ispunjava kriterije za procjenu, ona može da odluči da, u skladu sa savjetodavnim postupkom iz člana 5. stav (2) ove uredbe, izda preporuku da predmetni državni nadzorni organi predlože revidirane cilj(eve) učinka. Predmetne države članice usvajaju revidirane ciljeve učinka i prikladne mjere o kojima se Komisija blagovremeno obavještava. Ukoliko Komisija utvrdi da revidirani ciljevi učinka i prikladne mjere nisu odgovarajući, može da odluči da, u skladu sa regulatornim postupkom iz člana 5. stav (3) ove uredbe, predmetne države članice preduzmu korektivne mjere. Druga mogućnost je da Komisija može da odluči da, uz odgovarajuće dodatne dokaze, revidira ciljeve učinka na nivou Zajednice u skladu sa regulatornim postupkom iz člana 5. stav (3) ove uredbe.
- d) Referentni period za program učinka je najmanje tri godine, a najviše pet godina. Tokom ovog perioda, u slučaju da državni ili ciljevi funkcionalnog bloka zračnog prostora nisu ispunjeni, države članice i/ili državni nadzorni organi primjenjuju odgovarajuće mjere koje su definisali. Prvi referentni period obuhvata prve tri godine od usvajanja pravila provođenja iz stava (6) ove uredbe.
- e) Komisija vrši redovne procjene ispunjenosti ciljeva učinka i dostavlja rezultate Komitetu jedinstvenog evropskog neba.
- (4) Sljedeći postupci primjenjuju se na program učinka iz stava (1) ovog člana:
- a) prikupljanje, provjera, razmatranje, evaluacija i distribucija odgovarajućih podataka koji se odnose na učinak u uslugama u zračnoj plovidbi i mrežnih funkcija, koje dostavljaju sve odgovarajuće strane, uključujući pružatelje usluga u zračnoj plovidbi, korisnike zračnog prostora, operatore aerodroma, državne nadzorne organe, države članice i EUROCONTROL;
- b) izbor odgovarajućih ključnih oblasti učinka na osnovu ICAO dokumenta br. 9854 "Globalni operativni koncept upravljanja zračnim prometom", uskladenih sa onim oblastima učinka koje su navedene u Okviru učinka (Performance Framework) u ATM Master planu, uključujući oblasti sigurnosti, životne sredine, kapaciteta i ekonomičnosti, po potrebi prilagođenih kako bi se uzele u obzir posebne potrebe jedinstvenog evropskog neba, i odgovarajućih ciljeva za ove oblasti i utvrđivanje ograničenog skupa ključnih indikatora učinka za mjerenje učinka;
- c) utvrđivanje ciljeva učinka na nivou Zajednice koji se definišu uzimajući u obzir podatke utvrđene na državnom nivou ili na nivou funkcionalnih blokova zračnog prostora;
- d) procjena državnih ili ciljeva učinka u funkcionalnom bloku zračnog prostora na osnovu državnog plana ili plana funkcionalnog bloka zračnog prostora i
- e) monitoring državnih ili planova učinka funkcionalnog bloka zračnog prostora, uključujući odgovarajuće mehanizme za upozorenje.
- Komisija može da dopuni listu postupaka iz ovog stava. Ovakve mjere, sačinjene u cilju izmjene i dopune elemenata ove uredbe koji nisu ključni, tako da je dopune, usvajaju se u skladu sa regulatornim postupkom za razmatranje propisa iz člana 5. stav (4) ove uredbe.
- (5) Pri uspostavljanju programa učinka uzima se u obzir da su rutne usluge, terminalne usluge i mrežne funkcije različite i da tako treba da se obrađuju, a po potrebi, i u svrhe mjerenja učinka.
- (6) Zbog detaljnog funkcionisanja programa učinka Komisija će do 4. decembra 2011. godine i u okviru odgovarajućeg vremenskog perioda, a s ciljem ispunjenja rokova propisanih ovom uredbom, usvojiti provedbena pravila u skladu sa regulatornim postupkom iz člana 5. stav (3) ove uredbe. Ova provedbena pravila obuhvataju sljedeće:
- a) sadržaj i raspored postupaka iz stava (4) ovog člana;
- b) referentni period i intervale za procjenu ispunjenosti ciljeva učinka i postavljanje novih ciljeva;
- c) kriterije koje uspostavljaju državni nadzorni organi pri izradi državnih planova učinka ili planova učinka funkcionalnog bloka zračnog prostora, koji sadrže državne ili ciljeve učinka funkcionalnog bloka zračnog prostora i program podsticaja. Planovi učinka:
- (i) se zasnivaju na planovima poslovanja pružatelja usluga u zračnoj plovidbi,
- (ii) odnose se na sve troškovne elemente u državnoj bazi troškova ili bazi troškova funkcionalnog bloka zračnog prostora,
- (iii) obuhvataju obavezujuće ciljeve učinka usklađene sa ciljevima učinka na nivou Zajednice.
- d) kriterije za procjenu usklađenosti državnih ciljeva ili ciljeva funkcionalnog bloka zračnog prostora sa ciljevima učinka na nivou Zajednice tokom referentnog perioda i kriterije za podršku mehanizmima za upozoravanje;
- e) opće principe po kojima države članice utvrđuju programe podsticaja;
- f) principe za primjenu tranzicionih mehanizama potrebnih za prilagođavanje na režim programa učinka koji nisu duži od 12 mjeseci od usvajanja provedbenih pravila.
- Član 12.
(Nadzor, monitoring i metode procjene uticaja)
- (1) Nadzor, monitoring i metode procjene uticaja zasnivaju se na dostavljanju godišnjih izvještaja, koje dostavljaju države članice, o primjeni akcija preduzetih u skladu sa ovom uredbom i mjera iz člana 3. ove uredbe.
- (2) Komisija periodično razmatra primjenu ove uredbe i mjera iz člana 3, prvo izvještava Evropski parlament i Vijeće do 4. juna 2011. godine, a nakon toga na kraju svakog referentnog perioda, iz člana 11. stav (3) tačka d). Kada opravdava ovu svrhu, Komisija može od država članica da traži dodatne informacije pored informacija

- koje su sadržane u izvještajima koje one dostavljaju u skladu sa stavom (1) ovog člana.
- (3) U svrhu izrade izvještaja iz stava (2), Komisija zahtijeva mišljenje Komiteta.
- (4) Izvještaji sadrže procjenu rezultata postignutih aktivnostima preduzetim u skladu sa ovom uredbom, uključujući odgovarajuće informacije o razvoju u sektoru, naročito u pogledu ekonomskih, socijalnih, aspekata životne sredine, zapošljavanja i tehnoloških aspekata, kao i kvalitet usluge u pogledu izvornih ciljeva i u pogledu budućih potreba.

Na temelju članka 16. i članka 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17) i članka 14. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18), vršitelj dužnosti generalnog ravnatelja Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK O USPOSTAVLJANJU OKVIRA ZA STVARANJE JEDINSTVENOG EUROPSKOG NEBA

Članak 1.

(Predmet i cilj)

- (1) Predmet ovoga pravilnika je uspostavljanje usklađenog regulatornog okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba.
- (2) Cilj inicijative za jedinstveno europsko nebo je da unaprijedi postojeće standarde sigurnosti zračnog prometa, doprinese održivom razvoju sustava zračnog transporta i poboljša sveukupan učinak u upravljanju zračnim prometom (ATM) i u uslugama u zračnoj plovidbi (ANS) za opći zračni promet u Europi, u namjeri da se ispune zahtjevi svih korisnika zračnog prostora. Jedinstveno europsko nebo obuhvata jedinstvenu pan-europsku mrežu ruta, upravljanje mrežom i sustave upravljanja zračnim prometom koji se zasnivaju samo na sigurnosti, efikasnosti i tehničkim mogućnostima, u korist svih korisnika zračnog prostora. U postizanju ovog cilja, ovim pravilnikom uspostavlja se usklađen zakonodavni okvir za stvaranje jedinstvenog europskog neba.

Članak 2.

(Definicije i pojmovi)

- (1) Za potrebe ovoga pravilnika primjenjuju se sljedeće definicije i pojmovi:
- a) **Usluga kontrole zračnog prometa** (Air Traffic Control Service - ATC): označava usluge koje se pružaju u svrhu:
- a) sprječavanja sudara:
    - 1) između zrakoplova i
    - 2) na manevarskim površinama između zrakoplova i prepreka; i
  - b) ubrzavanja i održavanja redovitog protoka zračnog prometa;
- b) **Aerodromska kontrola zračnog prometa** (Aerodrome Control Service): označava pružanje usluga kontrole zračnog prometa za aerodromski promet;
- c) **Usluga zrakoplovnog informiranja** (Aeronautical Information Service): označava službu uspostavljenu unutar definirane oblasti pokrivanja odgovornu za pružanje informacija u zračnoj plovidbi i podataka neophodnih za sigurnu, redovnu i efikasnu zračnu plovidbu;

- d) **Usluge u zračnoj plovidbi** (Air Navigation Services): označava usluge u zračnom prometu, usluge komunikacije, navigacije i nadzora, meteorološke usluge u zračnoj plovidbi i usluge zrakoplovnog informiranja;
- e) **Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi** (Air Navigation Service Providers): označava bilo koje pravno ili fizičko lice koje pruža usluge u zračnoj plovidbi za opći zračni promet;
- f) **Blok zračnog prostora** (Airspace Block): označava zračni prostor definiranih dimenzija, u prostoru i vremenu, unutar kojeg se pružaju usluge u zračnoj plovidbi;
- g) **Upravljanje zračnim prostorom** (Airspace Management): označava funkciju planiranja sa primarnim ciljem maksimalnog korištenja raspoloživog zračnog prostora putem dinamičke podjele vremena, a povremeno, i segregaciju zračnog prostora između različitih kategorija korisnika zračnog prostora na osnovu kratkoročnih potreba;
- h) **Korisnici zračnog prostora** (Airspace Users): označava operatore zrakoplova koji lete u općem zračnom prometu;
- i) **Upravljanje protokom zračnog prometa** (Air Traffic Flow Management): označava funkciju uspostavljenu s ciljem da se doprinese sigurnom, urednom i ekspeditivnom protoku zračnog prometa, obezbjeđujući da je kapacitet usluga kontrole zračnog prometa maksimalno iskorišten i da je obim prometa kompatibilan sa kapacitetima koje su objavili odgovarajući pružatelji usluga u zračnom prometu;
- j) **Upravljanje zračnim prometom** (Air Traffic Management - ATM): označava skup funkcija u zraku i na zemlji (usluge u zračnom prometu, upravljanje zračnim prostorom i upravljanje protokom zračnog prometa) koje su potrebne kako bi se omogućilo sigurno i efikasno kretanje zrakoplova tijekom svih faza leta;
- k) **Usluge u zračnom prometu** (Air Traffic Services - ATS): označava usluge informiranja u letu, usluge uzbunjivanja, savjetodavne usluge i usluge kontrole zračnog prometa (oblasne kontrole zračnog prometa, prilazne kontrole zračnog prometa ili aerodromske kontrole zračnog prometa);
- l) **Oblasna kontrola zračnog prometa** (Area Control Service): označava uslugu kontrole zračnog prometa uspostavljenu za kontrolirane letove u kontroliranoj oblasti;
- m) **Prilazna kontrola zračnog prometa** (Approach Control Service): označava uslugu kontrole zračnog prometa za dolazne i odlazne kontrolirane letove;
- n) **ATM glavni plan** (ATM Master Plan): označava polaznu točku za uspostavljanje Zajedničkog poduzeća za razvijanje nove generacije europskog sustava upravljanja zračnim prometom (SESAR);
- o) **Paket usluga** (bundle of services): označava dvije ili više usluga u zračnoj plovidbi;
- p) **Certifikat** (Certificate): označava dokument koji izdaje BHDCA u bilo kom obliku, usklađen sa pravnim sustavom Bosne i Hercegovine, kojim se potvrđuje da pružatelj usluga u zračnoj plovidbi ispunjava zahtjeve za pružanje određene usluge;
- r) **Usluge komunikacije** (Communication Services): označavaju zrakoplovne fiksne i mobilne usluge